

اندر ضرورت تدوین سیرهای مطالعاتی

احمد شاکری تأکید دارد تدوین بسته‌های مطالعاتی داستانی و سیرهای مطالعاتی جزو ضرورت‌های انکارناپذیر دوره کنونی است. این نویسنده و منتقد ادبی در یادداشتی که اپنا منتشر کرده، نوشته است: «با گسترده‌گی حوزه نشر و غنای هرچه بیشتر اندوخته

ادبیات، دسترسی به کتاب افزایش پیدا کرده است. از این جهت، وضعیت کنونی با هیچ دوره‌ای از تاریخ ادبیات مقایسه‌شدنی نیست. این گسترده‌گی کمی، با تنوع و تکثر کیفی و رویکردی نیز همراه بوده است. علاوه بر این انگیزه‌ها و اهداف خوانندگان و اصناف و انواع آن‌ها نیز گوناگونی درخور توجهی یافته و اغراضی که به واسطه آن ادبیات -خاصه داستان- خوانده می‌شود دستخوش تغییراتی شده است. از سوی دیگر نویسندگان نیز بر اساس علایق، سطح مطالعه، دانش‌ها و پیش‌های پیشینی و اشتراکات یا افتراقات فرهنگی، گروه مخاطبان خاصی را ملحوظ داشته و این هدف را در تولید ادبیات برجسته می‌سازند. همه این‌ها گویای این حقیقت است که از دوره مطلق ادبیات برای مطلق مخاطب خارج شده‌ایم و پا به دوره‌ای گذاشته‌ایم که در آن بدون برقراری ارتباط مشخص میان کتاب‌هایی خاص با مخاطبانی خاص نمی‌توان از برآورده شده هدف ادبیات اطمینان حاصل کرد. بنابراین در دایره ارکان هندسه معرفتی ادبیات داستانی حتی در صورتی که تولیدکننده، ناشر، توزیع‌کننده و حتی منتقد کار خود را به درستی انجام دهند این سلسله مرتبط همچنان کارآمد نخواهد بود. [...] روشن است که یکی از مسائل دیرپای کتاب و کتاب‌خوانی برای جذب و جلب افراد به کتاب‌خوانی گزینش و معرفی آثاری است که قدرت تحریک اولیه را در مسیر کتاب‌خوانی در چنان مخاطبی ایجاد کند. [...] راه‌کردن مخاطب در میدان وسیع تولید کتاب اگر موجب نقض غرض نشود حداقل موجب اتلاف سرمایه‌های فکری و انسانی، تأخیر در دستیابی به هدف و سردرگمی مخاطبان خواهد شد. واقعیت مهم‌تری که اصل انتخاب و ضرورت تئوری‌پردازی، ساخت‌شناسی و برنامه‌ریزی برای آن را اولویت می‌بخشد، این است که در ساخت کتاب و کتاب‌خوانی -خاصه در حوزه ادبیات- یادگانه انتخاب- عدم انتخاب مواجه نیستیم، بلکه واقعیت‌ها از انتخاب در مقابل انتخاب حکایت می‌کند. [...] روشن است که کتاب‌خوانی مقوله‌ای موردی و تک‌گشتی نیست، بلکه سیر و سیورورت است. پس همان‌طور که باید پاسخ داد خواندن یک کتاب مخاطب را به کدام نقطه منتقل کرده و کدام نیاز او را مرتفع می‌سازد، باید پاسخ داد چه صورت‌بندی تربیتی مشخص از کتاب‌ها او را در افقی بالاتر به نقطه مطلوب می‌رساند. [...] فضای ادبیات گهگاه با بسته‌های مطالعاتی و کمتر سیرهای مطالعاتی خاصه در حوزه داستان روبه‌رو است که تلاش دارند گروهی از آثار داستانی را به عنوان آثار اولویت‌دار و برجسته به مخاطب معرفی کنند. برخی از این فهرست‌ها مرجع و منبع مشخصی نداشته و اعتبار علمی و تجربی قابل اثباتی درباره آن‌ها وجود ندارد. برخی بسته‌های مطالعاتی کاملاً ترجمه‌ای بوده و مبتلا به نگاه جهانی و بعضاً غرب‌ستایانه است. برخی بسته‌های مطالعاتی نیز از سوی نویسندگان و کشتگران ادبی و فرهنگی ایرانی ارائه شده که در بهترین صورت دربرگیرنده آثار مطالعه شده-محدود-آن‌هاست. [...] یکی از گروه‌های هدف سیر مطالعاتی داستان‌نویسان هستند. [...] اما داستان‌نویس در انبوه آثار داستانی منتشرشده چه کتاب‌هایی را باید مطالعه کند؟ پاسخ به این سؤال با لحاظ نیازهای تکنیکی و فنی داستان‌نویسان می‌تواند الهام‌بخش سیر مطالعاتی خاص این صنف باشد. [...] از آنچه گفته شد برمی‌آید تدوین بسته‌های مطالعاتی داستانی و سیرهای مطالعاتی جزو ضرورت‌های انکارناپذیر دوره کنونی است. در عین حال تدوین چنین مقولاتی نیازمند برخورداری از تئوری مناسب، مسئله‌شناسی مناسب، روش‌مندی لازم و اشراف کافی به حوزه ادبیات است.

خبر خوش بیمه‌ای برای اهالی فرهنگ

مدیرعامل صندوق اعتباری هنر، ارائه تسهیلات بیمه‌ای اعم از بیمه تأمین اجتماعی و بیمه درمان تکمیلی را یکی از مهم‌ترین خدمات صندوق هنر به جامعه فرهنگ، هنر، رسانه و فعالان قرآن و عترت سراسر کشور بیان کرد. به گزارش ایسنا، سیدمجید پورا احمدی گفت: با توجه

به اهمیت این دو حوزه بخش اعظم بودجه صندوق نیز به این دو مقوله اختصاص داده شده است و با مجموعه اقدامات و پیگیری‌های به‌عمل آمده بیش از ۱۷ هزار نفر از اصحاب فرهنگ و هنر در دولت مردمی به سازمان تأمین اجتماعی معرفی شدند.

رئیس هیئت‌مدیره صندوق اعتباری هنر تصریح کرد: از آغاز شروع به کار دولت مردمی تعداد معرفی‌شدگان صندوق اعتباری هنر به سازمان تأمین اجتماعی با رشد ۴۵ درصدی از ۳۹ هزار و ۳۰۰ نفر به حدود ۵۶ هزار و ۹۰۰ نفر افزایش یافت که این رقم رشد بالایی را نسبت به چندین سال گذشته نشان می‌دهد.

زین‌تقدیر

علیرضا حیدری | مدرس ویراستاری

- ناوبراسته
- این شیوه در گذشته نیز استعمال داشته و بازرسین به آن عمل می‌کردند.
- وبراسته
- این شیوه در گذشته نیز به کار می‌رفته است و بازرسان به آن عمل می‌کردند.
- نکته
- ۱. استعمال داشتن ترکیب نامانوس و غیرمعیار است.
- ۲. «بازرس» واژه‌ای فارسی است و حتماً باید با نشانه فارسی جمع بسته شود.

#زین-تقدیرپرسی

در نشست خبری آیین رونمایی از فراخوان چهارمین دوره جایزه داستان حماسی بیان شد

پیوند خلق داستان‌های حماسی با تمدن اسلامی

و ابرانیت نگاه و درباره این‌ها گفت‌وگو کنیم. اما نگاه ایجابی دوستان ما باعث شده که امروز مسئله هنر حماسی به یک فرصت بزرگ برای اتحاد و همدلی در فضای هنری کشور بدل شود. رئیس حوزه هنری خراسان رضوی یادآور شد: قاعدتاً در ابتدای مسیر هر اتفاقی دو سه سالی طول می‌کشد تا مفاهیم و مبانی و نکات اولیه و آنچه زیربنای فکری آن است شکل بگیرد. الان هم تیم‌های فکری ما در حال تدوین مباحث فکری و مفاهیم هنر حماسی هستند، اما پس از گذشت شش سال از آغاز به کار دبیرخانه در فضای ملی و بعد از گذشت چهار سال از آغاز به کار رسمی، دستاوردهایی داشته‌ایم که یکی از آن‌ها جایزه داستان حماسی است که امروز داریم فراخوان چهارمین دوره‌اش را منتشر می‌کنیم.

بناست هم دامن بزند به مفهوم حماسی نوشتن و روایت از حماسه‌ها و هم بناست رفته رفته به پرورش داستان‌نویسان جوان کمک کند و شاهد آن کارگاه‌هایی است که در حاشیه هر جشنواره و جایزه در این سال‌ها برگزار شده است. در چهارمین دوره، کارگاه‌های ویژه و کاربردی داستان‌های حماسی در استان‌های مختلف برگزار می‌شود و وظیفه این کارگاه‌ها گفت‌وگو سازی برای ترویج روایت حماسه و داستان حماسی است.

داوران در روند جشنواره مشخص می‌شوند در بخش پایانی این نشست، برخی از خبرنگاران پرسش‌هایی را مطرح کردند از جمله درباره داوران که دبیر اجرایی این جایزه در پاسخ گفت: داوران در روند جشنواره مشخص می‌شوند و هنوز تصمیمی برای انتخاب هیئت داوران گرفته نشده است. البته بنای ما این بوده که در هر دوره برگزیدگان و نویسندگان حرفه‌ای دوره قبل در ترکیب داوران قرار بگیرند.

حسین عباس‌زاده همچنین در پاسخ به این پرسش که کتاب‌های برگزیده دوره‌های دوم و سوم چه زمانی منتشر می‌شود اظهار کرد: کتاب‌های برگزیده دوره دوم در دست انتشارات سوره مهر است، ما کت کتاب‌ها آماده شده و به زودی چاپ می‌شود. کتاب‌های دوره سوم هم به ناشری دیگر تحویل داده شده است و در مرحله قرارداد هستیم و اسمال منتشر می‌شود. چهارمین جایزه داستان حماسی در سه محور داستان‌های بومی و دینی و تاریخی در دو بخش داستان کوتاه و رمان برگزار می‌شود. علاقه‌مندان به شرکت در این جایزه باید تا سی‌ام دی ماه ۱۴۰۲ آثارشان را از طریق تارنمای هنر حماسی ارسال کنند. آیین پایانی این دوره نیز سال آینده مانند دوره‌های پیش در دهه ادب و حماسه که از ۲۵ اردیبهشت تا سوم خرداد است برگزار می‌شود.

هم از نیما یاد گرفته بود.

فراهم‌کنندگان مقدمات کار فردوسی

میرشکاک در بخشی از برنامه از نقش شاعران دیگر در زمینه‌چینی سرایش «شاهنامه، فردوسی گفت. او با اشاره به منظومه «خنگ‌بیت و سرخ‌بیت، از عنصری و «آفرین‌نامه، از ابوشکور بلخی و «کلیله و دمنه منظوم، از رودکی و آثار دیگر منظومه‌سرایان بیان کرد: هرچند این آثار امروز در دسترس ما نیست، همین‌ها مقدمات کار فردوسی را فراهم کردند. این مقدمات به فردوسی می‌رسد آن را در قالب «شاهنامه، درمی‌آورد که حافظ هویت قومی و هویت دینی ماست.

او در پایان اظهار کرد: حکمای ما قبل از اسلام هم «حکمت منظوم» داشته‌اند، «گات‌ها، و «بشت‌ها، هم منظوم بوده. حکمت در شرق و در تمام جهان باستان منظوم بوده است. وقتی به متون آیینی مصر عصر فراتنه یا چین و هند می‌نگریم، می‌بینیم آنچه در صد انتقال و تعلیم آن بوده‌اند، صورت منظوم داشته است. حکمت در یونان هم تا قبل از سقراط منظوم است. نه تنها «ایلیاد» و «ادیسسه»، هومر بلکه آثار پارمیدس و دیگر حکمای قبل از سقراط موزون و منظوم است. شناخت هویت قومی هم جز از راه حکمت منظوم ممکن نیست. اگر فردوسی سی سال تلاش کرده تا «شاهنامه» را بسراید به این علت بوده که با این متن قوم خود را به تعالی ببرد.

است، بعد از گذشت چهل و چند سال از انقلاب اسلامی دارد هنرمندان کشور را دعوت می‌کند به یک مفهوم‌شناسی جدید و این جشنواره به عنوان روح هنر انقلاب توانسته فضای جدیدی را بین هنرمندان باز کند و این نیاز امروز انقلاب بود. ما دریچه‌های جدیدی را برای شکل گرفتن یک جریان جدید هنری و نگاه تمدنی انقلاب اسلامی خواهیم داشت. او افزود: دبیرخانه هنر حماسی حدود سال ۹۶، ۹۷ تشکیل شد. اصلی‌ترین محوریت و مأموریت این دبیرخانه این بود که از فرصت ظرفیت‌های حماسی چه در خراسان رضوی و چه در خراسان بزرگ برای دمیدن روح حماسه و امید در فضای هنری ما استفاده کند. در ابتدا شاید نگاه این بوده که ما باید به جاش‌های هویتی مانند فضای بین‌ملیت و اسلامیت یا انقلاب

باشد. گره خوردن این سه امر در ایجاد یک روایت ایرانی حرکتی رو به جلو است.

او افزود: بنابراین می‌توانیم ادعا کنیم که جایزه ملی داستان حماسی در مسیر هویت ایرانی و روایت ایرانی حرکت می‌کند. با چنین جایزه‌ای بود که برخی از داستان‌نویسان ما دریافتند که بوم و در اطراف خودشان قهرمانانی زیست کرده‌اند که از یک خواست و اراده جمعی دست به عمل قهرمانانه خودشان زده‌اند، چه در متن تاریخ چه در روزگار معاصر.

خلق شاهنامه در دوران هجوم اقوام بیگانه

مدیر دفتر ادبیات داستانی مرکز آفرینش‌های هنری حوزه هنری کشور نیز به صورت مجازی در این نشست حضور داشت و گفت: داستان حماسی یکی از قدیمی‌ترین گونه‌های داستان‌سرایي در همه اقوام ملل و از جمله در ایران است. قدیمی‌ترین و کهن‌ترین اثر حماسی فاخری که در ادبیاتمان داریم شاهنامه فردوسی است. فردوسی در دوره‌ای این کتاب را تنظیم کرد که کشور ما در اوضاع سخت و پیچیده‌ای بود و به علت هجوم اقوام و زبان‌های بیگانه خطر اینکه زبان و فرهنگ ایرانی دستخوش آسیب شود زیاد بود.

بنابراین جناب فردوسی تلاش کرد با سرودن شاهنامه این آسیب‌ها را از ملت ایران دور کند. بهزاد دانشگر خاطرنشان کرد: در ملل دیگر هم آثار حماسی روحیه امید به مردم می‌داده و امید به آینده را در آنان زنده می‌کرده است. ملتی که حماسه نداشته باشد شاید امید و چشم‌اندازی به آینده نداشته باشد. حماسه اگر چه‌گاهی نگاهی به گذشته دارد، چشم‌انداز معرفتی‌اش امید به آینده است. ما متأسفانه دریکی دو دهه گذشته کمی نسبت به حماسه بی‌توجه بوده‌ایم. او افزود: هر ملتی به داستان‌های مختلف اعم از عاشقانه و اجتماعی و انواع دیگر داستان نیاز دارد، ما هم همین‌طور. اما در یکی دو دهه گذشته آن قدر غرق داستان‌های اجتماعی و از داستان حماسی دور شده‌ایم که تبعاتش را الان داریم در اوضاع فرهنگی و

تلاش سی‌ساله برای تعالی قوم ایرانی

نشست درس گفتارهای زیبایی‌شناسی زبان فارسی با حضور یوسفعلی میرشکاک برگزار شد

تاریخ مدون داشته‌اند.

شعر در بونه فراموشی

این شاعر در ادامه از بی‌توجهی به ساخت شعر انتقاد کرد و گفت: ما عادت کرده‌ایم شعر را بخوانیم و از آن لذت ببریم و دیگر به ساخت شعر و آنچه پشت الفاظ است، توجه نکنیم.

او افزود: ما بر سبک کلام حکما و شعرایمان می‌لغزیم و توقف نمی‌کنیم که چه می‌گویند و چگونه می‌گویند. سده‌ای را به کلی فراموش کرده‌ایم و حافظ هم به مرور دارد به حاشیه می‌رود.

گردآورنده مجموعه‌های ادبی‌ای چون کتاب‌های «سوگ فرامرز، گزیده بهمن‌نامه ایران‌شاه» و «بر اورنگ سخن، گزیده هفت اورنگ عبدالرحمن جامی، همچنین بابراز نامیدی از تدریس شعر آزاد و غیرآزاد در دانشگاه، به عبور شاعران از سطح وزیربنای کلام اشاره و تصریح کرد: حروف اضافه را نباید اضافه پنداشت. اضافه شمردن این‌ها گزافه است. این حروف در شعر و نثر به منزله اسکلت فلزی ساختمان است و اسم و فعل به منزله دیوار و سقف و کف. اگر از شعر یا نثر همین حروف اضافه را واقعا اضافه بشمریم و حذف کنیم، نظام شعر یا نثر فرو می‌ریزد. این‌ها معنا می‌بخشند و جهت معنا را از هر حیث معلوم می‌کنند. یکی از شاعرانی که قدر این حروف اضافه و شأن معنا بخشی آن‌ها را خوب می‌شناخت شاملو بود که البته ایشان

گام بعدی: اسطوره‌شناسی تطبیقی

میرشکاک با تأکید بر اهمیت و لزوم شناختن اساطیر خاطرنشان کرد: اگر اساطیرمان را به درستی بشناسیم و آن‌ها را گردآوری کنیم، می‌توانیم به آسانی وارد ساخت اسطوره‌شناسی تطبیقی شویم و به شناخت اساطیر مصر و یونان و روم و حتی اساطیر اسکندونیای برسیم. سرزمین‌هایی که اسطوره داشته‌اند دین و پیامبر و

گروه فرهنگ و ادبیات

نشست خبری و آیین رونمایی از فراخوان چهارمین دوره جایزه ملی داستان حماسی، روز گذشته، پنجم مرداد ۱۴۰۲ در حوزه هنری خراسان رضوی برگزار شد. در این برنامه، رئیس حوزه هنری استان و رئیس چهارمین جشنواره داستان حماسی، این‌گونه داستانی را امتداد روح انقلاب اسلامی و این جشنواره را تلاشی برای شکل‌گیری نگاه تمدنی انقلاب دانست. مجید عسگری گفت: ما در فضای هنری‌مان نیاز داشتیم تا منظر جدیدی از فرم و محتوا را به مخاطب معرفی کنیم. داستان حماسی در عین‌اینکه در امتداد هنر انقلاب

ماهیت انقلاب اسلامی در داستان هم باید هویدا شود

دبیر علمی جشنواره نیز پیوند خلق داستان‌های حماسی با تمدن اسلامی را از اهداف جایزه ملی داستان حماسی بیان کرد و گفت: در دور سوم چه از نظر کمی و چه کیفی نتیجه بسیار راضی‌کننده‌ای داشتیم. شرکت نزدیک به ۶۰۰ نویسنده و ارسال حدود ۴۰۰ داستان کوتاه و ۲۰۰ رمان به دبیرخانه جایزه، نشان‌دهنده این است که جایزه ملی داستان حماسی حرکتی پیشرو است. بسیاری از جشنواره‌ها در ارائه چنین نقشی ناتوانند. برای یک حرکت پیشرو فرهنگی نیاز به پشتوانه اندیشگانی داریم. امر داستان و روایت در ایران از زمانی که شکل مدرن و معاصر آن پدید آمده همواره رویکردی غربی داشته است، به‌ویژه پیش از انقلاب. اما ماهیت انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر هنر اسلامی در امر داستان نیز باید هویدا می‌شد، چنان‌که در هنرهای دیگر شاهد آن هستیم. جایزه ملی داستان حماسی اراده و هدفش را بر این گذاشت که داستان را از امری فردی به امری جمعی تبدیل کند. به این معنا که با شناخت درست و دقیق روح و تمدن اسلامی و هویت ایران که همان حماسه است دست به ایجاد یک حرکت در فرهنگ و ادبیات زد.

محمدرضا شرفی خوششان ادامه داد: حماسه فرایندی است که مردم آن را پدید می‌آورند. اگر قهرمانی در حماسه وجود دارد، این قهرمان براساس یک خواست و اراده جمعی عمل قهرمانانه خودش را انجام می‌دهد و این درست نقطه مقابل نگاه فردی و درونی و مجزا از جمع است. بنابراین وقتی که ادعای کنیم جایزه ملی داستان حماسی یک حرکت پیشرو است، آثار آن را به واسطه کارهایی که در دبیرخانه و نشست‌های علمی و تبیین اهداف جشنواره انجام شده در داستان‌ها و رمان‌های خلق شده به درستی می‌بینیم. می‌بینیم که نویسندگان متوجه سه امر شده‌اند. اینکه یک داستان و روایت ایرانی می‌تواند نگاهی به زیست‌بوم و جغرافیا و دین و اعتقادات و باورها و تاریخ داشته

«حکمت در شرق و در تمام جهان باستان منظوم بوده است و شناخت هویت قومی تنها با حکمت منظوم شدنی است، اینجاست که چرایی کوشش سی‌ساله حکیم ابوالقاسم فردوسی برای سرایش «شاهنامه، آشکار می‌شود، این گفته‌ها چکیده‌ای است از سخنان یوسفعلی میرشکاک در نشست‌ی از سلسله درس گفتارهای زیبایی‌شناسی زبان فارسی که در حوزه هنری تهران برگزار شد. به گزارش شهپارا به نقل از روابط عمومی حوزه هنری، این شاعر اهمیت شناخت اساطیر و بی‌توجهی ما به ساخت شعر و منظومه‌های فراموش شده فارسی پرداخت.

مهم‌ترین متن حماسی پس از «شاهنامه»

میرشکاک در این برنامه به «گرشاسب‌نامه، اسدی طوسی پرداخت و گفت: اسدی طوسی خواسته در سبک هندی حماسه‌سرایی کند. در حماسه بنا بر اغراق است و اسدی هم بنا را بر تصاویر پیچیده و استعاره گذاشته است.

او خاطرنشان کرد: «گرشاسب‌نامه» مهم‌ترین متن حماسی ما پس از «شاهنامه» و دارای اهمیت بسزاست.

اهمال‌کاری در حفظ میراث پیشینیان

سخنران برنامه در ادامه با اشاره به خریده‌شدن نسخ اصلی متون تاریخی ما توسط غربی‌ها اظهار کرد: